

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Wiceprezes NIK
Michał Jędrzejczyk

LBI.410.11.3.2024

Pan
Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji
ul. Królewska 27, 00-060
Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/051 – Instrumenty prawno-finansowe realizacji zadań państwa

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
tel. 48858748100, lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Cyfryzacji („Ministerstwo” lub „MC”) ¹ , Kancelaria Prezesa Rady Ministrów („KPRM”) w okresie od 6 października 2020 r. do 30 kwietnia 2023 r. ² , jako jednostka obsługująca Ministra Cyfryzacji.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Gawkowski, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Cyfryzacji (dalej: Minister), od 13 grudnia 2023 r. ³ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: • Marlena Magdalena Małąg, kierująca działem informatyzacja – Minister Rozwoju i Technologii, od 27 listopada 2023 r. do 12 grudnia 2023 r.⁴ • Janusz Cieszyński, Minister Cyfryzacji, od 6 kwietnia do 26 listopada 2023 r.⁵ • Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów, Minister Cyfryzacji, od 6 października 2020 r. do 5 kwietnia 2023 r.⁶ • Marek Zagórski, Minister Cyfryzacji, od 17 kwietnia 2018 r. do 5 października 2020 r.⁷
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wydatkowanie/rozdysponowanie środków pochodzących z funduszy pozabudżetowych obsługiwanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. 2. Wybór zadań inwestycyjnych finansowanych z KPO oraz wydatki na ich realizację.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 do dnia zakończenia kontroli, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁸
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli/Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Tomasz Pomian, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr: LBI/91/2024 z 23 września 2024 r. i LBI/20/2025 z 20 marca 2025 r. (akta kontroli str. 1-4)

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Cyfryzacji (Dz. U. poz. 781), weszło w życie z dniem 1 maja 2023 r.

² Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie zniesienia Ministerstwa Cyfryzacji (Dz. U. poz. 1730), z mocą od 6 października 2020 r., zniesiono Ministerstwo Cyfryzacji, a jego pracownicy obsługujący sprawy działu informatyzacja zostali włączeni do KPRM. Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Cyfryzacji (Dz. U. poz. 1716), od 6 października 2020 r. do 30 kwietnia 2023 r. obsługę Ministra zapewniała KPRM.

³ Postanowienie Prezydenta RP z dnia 13 grudnia 2023 r. o powołaniu w skład Rady Ministrów nr 1131.45.2023 (M. P. poz. 1383).

⁴ Postanowienie Prezydenta RP z dnia 27 listopada 2023 r. o powołaniu w skład Rady Ministrów nr 1131.39.2023 (M. P. poz. 1288).

⁵ Postanowienie Prezydenta RP z dnia 6 kwietnia 2023 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.17.2023 (M. P. poz. 391).

⁶ Postanowienia Prezydenta RP: z dnia 6 października 2020 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.27.2020 (M. P. poz. 896) oraz z dnia 6 kwietnia 2023 r. o odwołaniu Ministra Cyfryzacji nr 1131.16.2023 (M. P. poz. 390).

⁷ Postanowienie Prezydenta RP z dnia 17 kwietnia 2018 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.7.2018 (M. P. poz. 416).

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁹ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą w ramach części budżetowej 27 – Informatyzacja, zadania finansowane były z dwóch funduszy pozabudżetowych: Funduszu Przeciwdziałania COVID-19¹⁰ i Funduszu Pomocy.

Minister Cyfryzacji do projektów planów finansowych FPC na lata 2020-2021 zgłaszał działania w zakresie cyfryzacji dotyczące funkcjonowania e-administracji i e-usług w czasie pandemii i konieczności szybkiej realizacji niestandardowych zadań, wynikających z ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹¹. Dotyczyły one między innymi obsługi infolinii związanej z zapisami na szczepienia przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, utrzymania aplikacji ProteGO Safe oraz informatyzacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej („PIS”). W przypadku zmian w planach finansowych FPC, każdorazowo występowano do Prezesa Rady Ministrów przedstawiając uzasadnienie wnioskowanych zmian.

W latach 2020-2021 na te zadania wydatkowano środki z FPC w łącznej wysokości 210,8 mln zł, przestrzegając limitów określonych w planach finansowych i monitorowano na bieżąco stopień wykonania planu finansowego FPC. Przygotowywano i przekazywano harmonogramy zapotrzebowania na środki finansowe FPC.

Realizując wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹² obowiązki związane z Funduszem Pomocy, Minister Cyfryzacji zawarł z Bankiem Gospodarstwa Krajowego („BGK”) porozumienie w sprawie obsługi rachunku pomocniczego, określającego między innymi sposób i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków finansowych oraz został upoważniony (przez Prezesa Rady Ministrów) do składania dyspozycji wypłaty ze środków Funduszu. Zgłaszał również zmiany i modyfikacje do planów finansowych Funduszu Pomocy na lata 2022-2024, przy czym nie uczestniczył w pracach nad opracowaniem pierwotnego planu na 2022 rok. W przypadku planów na lata 2023-2024 r. zgłaszał realizację działań w obszarze działu informatyzacji dotyczących zapewnienia łączności na rzecz pomocy Ukrainie. Każdorazowo przedstawiał uzasadnienie zmian. Wydatkując w latach 2022-2024 środki w łącznej wysokości 472,3 mln zł przestrzegano limitów określonych w planach oraz monitorowano na bieżąco stopień ich wykonania.

W ramach KPO Minister Cyfryzacji był odpowiedzialny za realizację czterech reform, w których zaplanowano osiągnięcie 10 kamieni milowych. Do 31 grudnia 2024 r. osiągniętych zostało siedem kamieni milowych, termin wdrożenia jednego nie upłynął, zaś realizacja pozostałych dwóch była opóźniona. Ponadto, był odpowiedzialny za realizację siedmiu inwestycji, których termin zakończenia czterech upływał w II kwartale 2026 r., a trzech – w IV kwartale 2025 r. Na koniec 2024 roku w ramach pięciu inwestycji przeprowadzone zostały konkursy

⁹ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: „FPC”.

¹¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 340, ze zm. Dalej: ustawa z 2 marca 2020 r.; w latach 2020-2021 zmieniona 73 razy.

¹² Dz. U. z 2025 r. poz. 337. Dalej ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

i nabory oraz poniesiono wydatki, w łącznej wysokości 1.817.861,6 tys. zł, w związku z realizacją czterech. Szczegółową kontrolą objęto inwestycję C2.1.2, na którą wydatkowano 1.787.252,9 tys. zł, tj. ponad 98% łącznej kwoty środków. Ustalono, iż ramach tej inwestycji z naruszeniem zasady rzetelności i gospodarności zaplanowano i mimo wiedzy o naruszeniu postanowień decyzji wykonawczej Rady UE dotyczącej zatwierdzenia KPO, w 2023 roku zakupiono oraz oddano w użyczenie lub na własność pierwszą (z dwóch) przewidzianą do zakupu (jako realizacja wskaźnika C15G) pulę laptopów dla uczniów klas IV szkoły podstawowej. Nie zabezpieczono też wystarczających środków finansowych przewidzianych na zakup w 2024 roku drugiej puli laptopów, w tym między innymi środków na podatek VAT, który jest niekwalifikowalny i może być finansowany ze środków budżetu państwa. Skutkiem tego było uznanie poniesionych wydatków (co najmniej 889,6 mln zł) jako koszt budżetu państwa, niekwalifikowalny do refundacji przez Komisję Europejską (KE), a w związku z tym dostępna na to zadanie alokacja środków KPO nadal nie została wykorzystana. Tak więc nie zrealizowano zadania, zagrożona jest realizacja całej inwestycji oraz wysokość możliwych do otrzymania środków finansowych z KPO w tym zakresie. Powyższe wydatki poniesiono mimo wiedzy kierownictwa KPRM/Ministra Cyfryzacji, iż przyjęty mechanizm zakupu (w 2023 i 2024 roku) i dystrybucji laptopów tylko dla uczniów klas IV szkół podstawowych był niezgodny z KPO, zaś wydatki mogą zostać uznane przez KE za niekwalifikowalne do refundacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Wydatkowanie/rozdysponowanie środków uzyskanych z funduszy pozabudżetowych obsługiwanych przez BGK
Opis stanu faktycznego	W latach 2020 – 2024 w ramach części budżetowej 27 – Informatyzacja, zadania finansowane były z dwóch funduszy pozabudżetowych: – Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – utworzonego pierwotnie jako fundusz celowy (na mocy art. 65 ust. 1 z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁴), którego dysponentem był Prezes Rady Ministrów a gospodarka finansowa podlegała rygorom przepisów ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁵. Natomiast od 18 kwietnia 2020 r. (na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2¹⁶), zmieniona została jego forma prawna i organizacyjna - na Fundusz utworzony w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Dz. U. 2020 r., poz. 568.

¹⁵ Dz. U. 2024 r., poz. 1530, ze zm.

¹⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 683, ze zm.

- nimi sytuacji kryzysowych – zaś zasady gospodarowania środkami publicznymi przestały podlegać przepisom ustawy o finansach publicznych, między innymi w zakresie planowania oraz nadzoru;
- Funduszu Pomocy Ukrainie - utworzonego na podstawie art. 14 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy Ukrainie, w szczególności jej obywatelom dotkniętym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, w tym zadań realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza nim, a także realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym kraju w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

(akta kontroli str. 7-14)

Fundusz Przeciwdziałania COVID-19

Przedstawiona NIK dokumentacja nie pozwala w sposób jednoznaczny określić przebiegu prac nad opracowaniem planu finansowego FPC na 2020 rok i zakresu udziału w tych pracach Ministra Cyfryzacji. Wynika z niej, że 30 kwietnia 2020 r. Dyrektor Biura Budżetowo-Finansowego w Kancelarii Prezesa RM poinformowała Ministerstwo, za pośrednictwem poczty elektronicznej, że 29 kwietnia 2020 r. Prezes RM zatwierdził listę dysponentów, z którymi zostaną przez BGK zawarte porozumienia w sprawie prowadzenia rachunków pomocniczych FPC oraz, że dla Ministra Cyfryzacji zostały przewidziane środki w kwocie 137.000,0 tys. zł (z czego 87.000,0 tys. zł dla Funduszu Szerokopasmowego¹⁷, zaś 50.000,0 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu sprzętu multimedialnego i usług bezprzewodowego dostępu do internetu dla szkół¹⁸).

W dniu 11 maja 2020 r. Minister Cyfryzacji uzyskał, określone w art. 65 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o COVID-19, upoważnienie Prezesa Rady Ministrów do składania w BGK dyspozycji wypłaty ze środków rachunku pomocniczego FPC (bez ograniczeń). Następnie 28 maja 2020 r. zawarł z BGK – wymagane art. 65 ust. 7 tej ustawy - porozumienie w sprawie obsługi rachunku pomocniczego, określającego między innymi zasady udostępniania dysponentowi systemu bankowości elektronicznej, sposoby i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków.

Pismem z 25 czerwca 2020 r. GIS zwrócił się do MC o uruchomienie – w związku z realizacją projektu digitalizacji PIS, prowadzonego z inicjatywy KPRM przez Ministerstwo – procedury pozyskania środków finansowych oraz wszczęcie

¹⁷ Na podstawie art. 83 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, przyspieszono uruchomienie Funduszu Szerokopasmowego oraz umożliwiono przekazanie z Funduszu COVID-19 środków w wysokości do 87 mln zł na Fundusz Szerokopasmowy, z przeznaczeniem na wsparcie realizacji projektów, uzupełniających projekty realizowane w ramach interwencji publicznych ze środków Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, w szczególności w zakresie zwiększenia dostępu do szybkiego internetu dla mieszkańców obszarów nieobjętych dotychczasowymi interwencjami przeprowadzanymi w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 oraz wyposażania jednostek użyteczności publicznej (placówki ochrony zdrowia, domy dziecka, jednostki systemu edukacji itp.) w bardzo szybkie łącza internetowe, celem poprawy możliwości i jakości świadczenia przez te jednostki usług, w tym, w czasie ograniczeń w poruszaniu się klientów tych jednostek, będących reakcją na zagrożenie epidemiczne.

¹⁸ W formie dotacji celowej NASK-PIB (umowa nr 2/D/DT/2020).

postępowania o zamówienie na zakup sprzętu, zestawów mobilnych, koniecznych do usprawnienia codziennej pracy PIS (w piśmie przedstawiono szczegółową kalkulację kosztów). W związku z tym Minister, pismem z 1 lipca 2020 r. zwrócił się do PRM o: 1/zlecenie MC realizacji zadania, które obejmuje badanie potrzeb, zaprojektowanie i wdrożenie systemu informatycznego, przeprowadzenie szkoleń oraz zakup niezbędnego sprzętu komputerowego, 2/ zabezpieczenie środków w kwocie 59.770,1 tys. zł w rezerwie celowej budżetu państwa. Następnie – w nawiązaniu do ww. pisma – Minister, pismem z 10 lipca 2020 r. zwrócił się do Prezesa RM o zabezpieczenie wnioskowanej kwoty 59.770,1 tys. zł w FPC. Następnie 5 sierpnia 2020 r. – na wniosek PRM z 21 lipca 2020 r. – środki w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji zostały (w planie finansowym FPC na 2020 rok) zwiększone o 59.770,1 tys. zł.

W dniu 10 września 2020 r. KPRM wystąpiła za pośrednictwem poczty elektronicznej (m.in. do MC) o dokonanie weryfikacji planu Funduszu na 2020 rok w zakresie przyznaných środków oraz o przedstawienie harmonogramu wykorzystania zaplanowanych środków w pozostałych miesiącach 2020 roku. W odpowiedzi z 30 września 2020 r. przekazano KPRM aktualny harmonogram wykorzystania zaplanowanych środków z Funduszu, w tym 87.000,0 tys. zł na Fundusz Szerokopasmowy (całość w październiku 2020 roku), 54.567,8 tys. zł na sfinansowanie digitalizacji PIS (13.863,3 tys. zł w październiku 2020 roku i 40.704,5 tys. zł w grudniu 2020 roku) i 5.202,2 tys. zł – środki do dyspozycji KPRM.

Ponadto w planie finansowym FPC na 2020 rok dokonano dwóch modyfikacji, tj. przesunięć pomiędzy zadaniami w ramach środków w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji. I tak:

- W ramach modyfikacji Nr 8 dokonano zmiany przeznaczenia środków w kwocie 20.028,2 tys. zł, zabezpieczonej na Fundusz Szerokopasmowy (14.826 tys. zł) i digitalizację PIS (5.202,2 tys. zł),
- W ramach modyfikacji Nr 12 dokonano zmiany przeznaczenia środków w kwocie 2.500,0 tys. zł, zabezpieczonej na Fundusz Szerokopasmowy i przekazanie jej na sfinansowanie digitalizacji PIS (zakup dodatkowych telefonów komórkowych). (akta kontroli str. 7-253)

Proces przygotowania projektu planu finansowego FPC na 2021 rok rozpoczęto pismem PRM z 24 lipca 2020 r., w którym zwrócono się do dysponentów (w tym do MC) o przekazanie do BGK informacji na temat prognozowanego zapotrzebowania na środki Funduszu na lata 2021-2024, ze wskazaniem założeń przyjętych do opracowania tych prognoz. W odpowiedzi z 27 lipca 2020 r. przekazano BGK zestawienie zapotrzebowania na ww. środki. Następnie, jak wynika z korespondencji mailowej, Kancelaria PRM wystąpiła 22 września 2020 r. (m.in. do MC) o przekazanie informacji na temat zadań do realizacji ze środków Funduszu w 2021 roku ze wskazaniem podstawy prawnej oraz konkretnych kwot wpisanych w Ocenę Skutków Regulacji („OSR”). W odpowiedzi z 23 września 2020 r. przekazano KPRM takie zestawienie zadań, w którym ujęto m.in. kampanię informacyjną oraz utrzymanie aplikacji ProteGO Safe i Kwarantanna domowa, koszty SMS-ów do autoryzacji aplikacji, świadczenie usług przechowywania,

rozwijania narzędzi i analityki danych zmierzających do przeciwdziałania COVID-19 (infrastruktura dla ProteGO), centralną infolinię dla obywatela – obsługa zgłoszeń COVID-19 we współpracy z GIS i PSSE. Dodatkowo pismem z 25 września 2020 r. Minister Cyfryzacji poinformował Prezesa RM „(...) że koszty związane z ww. przedsięwzięciami (technologicznymi i informacyjnymi) nie zostały ujęte w jakimkolwiek dokumencie jakim jest OSR, ponieważ aplikacje (ProteGo Safe, Kwarantanna domowa) były tworzone w ponadstandardowym tempie, aby jak najszybciej były możliwe do pełnego wykorzystania przez obywateli. Z tego względu wszystkie działania były uruchamiane w trybie pilnym, związanym z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Dodatkowo ze względu na bardzo istotną rolę jaką odgrywa np. aplikacja ProteGo Safe, kluczowym działaniem jest szerokie i stałe informowanie Polaków o aplikacji tak, aby korzystał z niej największy odsetek społeczeństwa (...).

Podstawą zaś do opracowania projektu planu finansowego FPC na 2021 rok, w zakresie dyspozycji Ministra Cyfryzacji, była decyzja Prezesa RM¹⁹ o wydłużeniu na ten rok funkcjonowania FPC. Zobligowano w niej dysponentów do przedstawienia potrzeb do sfinansowania ze środków Funduszu.

Kwoty do projektu planu Funduszu na 2021 rok były przyjmowane w oparciu o realizowane już w 2020 roku działania związane utrzymaniem aplikacji Kwarantanna Domowa i ProteGO Safe, obsługą centralnej infolinii dla obywatela oraz digitalizacją PIS.

W Planie finansowym FPC na 2021 rok, w części będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji, ujęto wydatki na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 w wysokości 26.861,8 tys. zł (w pozycji 1.5.3 „inne zadania”). Plan ten był trzykrotnie zmieniany²⁰. I tak:

- w ramach modyfikacji nr 1 dokonano zwiększenia środków o kwotę 18.309,0 tys. zł, w tym w pozycji 1.5.2 „sfinansowanie digitalizacji PIS ...” o kwotę 3.149,0 tys. zł (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej „SEPI”), zaś w pozycji 1.5.3 „inne zadania” o kwotę 15.160 tys. zł (obsługa infolinii – 1.828 tys. zł, Główne Centrum Kontakt – 8.000 tys. zł, centralne środowisko analityczne OChK – 3.486 tys. zł, infrastruktura na ProteGO i Chatbota – 346 tys. zł, wysyłka automatycznych wiadomości głosowych - voice email – w związku z funkcjonowaniem aplikacji Kwarantanna Domowa – 1.500 tys. zł),
- w ramach modyfikacji nr 3 dokonano zwiększenia środków o kwotę 6.060,5 tys. zł w pozycji 1.5.3 „inne zadania” na utrzymanie aplikacji Kwarantanna Domowa (2.600 tys. zł), ProteGO Safe (2.160,5 tys. zł) i licencję Azure – zaplecze serwerowe (1.300 tys. zł),
- w ramach modyfikacji nr 9 dokonano zmniejszenia środków o kwotę 29.403 tys. zł, w tym w pozycji 1.5.2 „sfinansowanie digitalizacji PIS ...” o kwotę 4.067,2 tys. zł, zaś w pozycji 1.5.3 „inne zadania” o kwotę 25.335,8 tys. zł.

¹⁹ Pismo nr DSKP.WA.4420.2020.AMJ(228) z dnia 18 listopada 2020 r.

²⁰ Z kwoty pierwotnej 26.861,8 tys. zł najpierw zwiększenie do 45.170,8 tys. zł, następnie do 51.231,3 tys. zł, zaś ostateczne zmniejszenie do kwoty 21.807,5 tys. zł.

Ponadto w planie finansowym FPC na 2021 rok dokonano dwóch przesunięć pomiędzy zadaniami w ramach środków w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji. I tak:

- w ramach zmiany nr 1 planu dokonano przesunięcia środków w kwocie 2.270,0 tys. zł z pozycji „inne zadania” na sfinansowanie digitalizacji PIS,
- w ramach modyfikacji nr 8 dokonano przesunięcia kwoty 1.221,0 tys. zł z pozycji 1.5.3 „inne zadania” (Główne Centrum Kontaktów) na sfinansowanie digitalizacji PIS (utrzymanie i rozwój SEPIS).

W latach 2020-2021 łączne wydatki z FPC wyniosły 210.827,9 tys. zł, z tego:

- a) w 2020 roku - 189.020,4 tys. zł, w tym:
 - 69.674,3 tys. zł na zasilenie (jednorazową wpłatą) Funduszu Szerokopasmowego - środki te umożliwiły sfinansowanie wydatków m.in. na informatyzację służb inspekcji sanitarnej, obsługę infolinii związanej z zapisami na szczepienia przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, czy na utrzymanie aplikacji ProteGO Safe,
 - 54.567,9 tys. zł na sfinansowanie digitalizacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w szczególności zakup sprzętu komputerowego i urządzeń mobilnych koniecznych do usprawnienia codziennej pracy PIS w terenie w związku z realizacją zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19,
 - 64.778,2 tys. zł na inne zadania, przy czym 50.000 tys. zł stanowiła dotacja celowa udzielona Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowemu Instytutowi Badawczemu w Warszawie (operatorowi Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej) na działania, tj. zakup tabletów do szkół oraz uruchomienie portalu „Zdalne lekcje”, w którym umieszczono gotowe scenariusze i materiały na potrzeby prowadzenia zdalnych lekcji,
- b) w 2021 roku – 21.807,5 tys. zł, w tym:
 - 6.729,6 tys. zł na świadczenie obsługi użytkowników serwisu gov.pl,
 - 4.982,7 tys. zł na opracowanie narzędzi informatycznych służących przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu się choroby COVID-19,
 - 2.756,1 tys. zł na świadczenie usług w celu dokonania rejestracji osób na szczepienia przeciwko COVID-19 w systemie eRejestracje,
 - 2.572,8 tys. zł na dalszą digitalizację PIS,
 - 2.438,7 tys. zł między innymi na: dostawę 3.780 jednostek standardowych pakietów usług platformowych Azure Monetary Commitment z licencją w modelu Server Cloud Enrolment, utrzymanie i rozwój STOP COVID ProteGO Safe oraz świadczenie usług z zakresu zapewnienia zasobów ludzkich z branży IT,
 - 2.327,6 tys. zł na świadczenie usług wysyłania voice maile (aplikacja KD).

(akta kontroli str. 7-364, 1709-1717)

Badaniom szczegółowym poddano realizację pięciu umów, na które MC wydatkowało łącznie 32.835,1 tys. zł, przy czym z FPC 12.948,8 tys. zł. Pozostałą kwotę 17.964,2 tys. zł wydatkowano z Funduszu Szerokopasmowego („FS”) i 1.922,1 tys. zł z Funduszu Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców („CEPiK”). Umowy te, ze względu na stan epidemii COVID-19, zawierane były bez stosowania przepisów prawa zamówień publicznych. Ich zawarcie nie zostało poprzedzone przeprowadzeniem analiz możliwości realizacji zlecanych usług. I tak w przypadku:

- Umowy nr 664/DRU/2020 o świadczenie usług zawartej 13 listopada 2020 r. z Operatorem Chmury Krajowej Spółka z o.o. w Warszawie (na okres sześciu miesięcy, tj. do 13 maja 2021 r.) na opracowanie narzędzi informatycznych służących przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się choroby COVID-19 (aplikacji na urządzenia mobilne przeznaczonej dla nieograniczonej liczby użytkowników do wykonania czynności oceny grupy ryzyka w oparciu o system klasyfikacji TRIAGE z możliwością odnotowania wyniku i jego zaprezentowania, co do których istnieje podejrzenie, że mogą być nosicielami choroby zakaźnej COVID-19) określono maksymalne wynagrodzenie w kwocie 3.485,4 tys. zł brutto. Umowę trzykrotnie aneksowano²¹ zmieniając maksymalne wynagrodzenie (na kwotę 8.055,9 tys. zł) i termin obowiązywania – do dnia 31 grudnia 2021 r. Wykorzystano środki w wysokości 7.135,8 tys. zł, w tym 4.982,7 tys. zł z FPC, zaś 2.679,6 tys. zł z FS.
- Umowy nr 13/DRU/2020 zawartej 11 maja 2020 r. z NASK-PIB w Warszawie (na okres trzech miesięcy) w zakresie świadczenia usług wsparcia technicznego wdrożeń i projektów realizowanych w związku z walką z epidemią wirusa SARS-CoV-2, określono maksymalne wynagrodzenie w wysokości 420 tys. zł. Umowę sześciokrotnie aneksowano zmieniając wysokość maksymalnego wynagrodzenia do wysokości 1.443,7 tys. zł i terminu jej obowiązywania do 31 marca 2022 r. Wykorzystano środki w wysokości 722,9 tys. zł, w tym 115,3 tys. zł z FPC, zaś 607,6 tys. zł z FS.
- Umowy nr 6/DRU/2020 zawartej 10 kwietnia 2020 r. z Tide Software Sp. z o.o. w Białymstoku (na okres czterech miesięcy od dnia ich aktywacji) na świadczenie usług wysyłania krótkich wiadomości tekstowych (SMS) za pośrednictwem sieci internetowej z wykorzystaniem zapewnianego przez Wykonawcę Interfejsów UCP/EMI lub Web Service, określono całkowite łączne wynagrodzenie do kwoty 1.255,8 tys. zł. Umowę ośmiokrotnie aneksowano, ustalając całkowite łączne wynagrodzenie na kwotę 9.265,6 tys. zł i termin obowiązywania do 31 grudnia 2022 r. Wykorzystano środki w wysokości 1.539,7 tys. zł, w tym 208,7 tys. zł z FPC, zaś 1.331,0 tys. zł z FS.
- Umowy nr 7/DRU/2020 zawartej 29 kwietnia 2020 r. z CCIG GROUP Sp z o.o. we Wrocławiu (na okres 12 miesięcy, tj. do 29 kwietnia 2021 r.) na świadczenie obsługi użytkowników serwisu gov.pl, polegające na udzieleniu wsparcia osobowego, organizacyjnego i technicznego, w zakresie obsługi zapytań użytkowników (drogą telefoniczną, poprzez pocztę elektroniczną oraz za pośrednictwem chat oraz chat-bota, a także innych kanałów komunikacji) określono łączne wynagrodzenie do kwoty 3.022,9 tys. zł brutto. Umowę ośmiokrotnie aneksowano zmieniając całkowite łączne wynagrodzenie na kwotę 28.617,8 tys. zł i termin obowiązywania na 30 czerwca 2022 r. Wykorzystano środki w wysokości 19.079,7 tys. zł, w tym 6.729,6 tys. zł z FPC, 12.112,1 tys. zł z FS, zaś 238,0 tys. zł z CPiK.
- Umowy nr 7/DRU/2020/AZURE zawartej 8 kwietnia 2020 r. z CRAYON POLAND Spółka z o.o. w Warszawie na dostawę 3.780 jednostek standardowych pakietów usług platformowych Azure Monetary

²¹ Aneksem Nr 1 z 7 maja 2021 r. zwiększono liczbę podwykonawców z trzech do pięciu, Aneksem Nr 2 z 13 maja 2021 r. zwiększono kwotę wynagrodzenia do 4.066,3 tys. zł i okres obowiązywania umowy z sześciu do siedmiu miesięcy; Aneksem Nr 3 z 8 lipca 2021 r. zwiększono kwotę wynagrodzenia do 8.055,9 tys. zł i okres obowiązywania umowy do 31 grudnia 2021 r.

Commitment z licencją w modelu Server Cloud Enrolment, określono wynagrodzenie w wysokości 1.684,1 tys. zł. Umowę dwukrotnie aneksowano zmieniając: liczbę standardowych pakietów (z 3.780 jednostek do 9.405 jednostek) oraz łączne wynagrodzenie na kwotę 4.357,1 tys. zł. Wykorzystano środki w wysokości 4.357,0 tys. zł, w tym 912,5 tys. zł z FPC, 1.760,4 tys. zł z FS, zaś 1.684,1 z CEPiK. (akta kontroli str. 375-799)

Fundusz Pomocy

W dniu 28 marca 2022 r. (i następnie 19 kwietnia 2022 r.) Minister Cyfryzacji uzyskał, określone w art. 14 ust. 4 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, upoważnienie Prezesa Rady Ministrów do składania w BGK dyspozycji wypłaty ze środków FP. Następnie 18 lipca 2022 r. zawarł z BGK – wymagane art. 14 ust. 10 tej ustawy – porozumienie w sprawie obsługi rachunku pomocniczego, określającego między innymi sposób i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków oraz sprawozdawczości.

Otrzymał również z KPRM wytyczne w sprawie składania wniosków o zasilenie środkami z Funduszu, zgodnie z którymi informacja o zapotrzebowaniu na środki oraz wnioski o zasilenie rachunków pomocniczych była składana do Kancelarii, natomiast wnioski o zmianę planu finansowego były składane do Prezesa RM. W dniu 19 stycznia 2023 r. ww. wytyczne zostały uaktualnione przez wskazanie osób, do których należy kierować korespondencję w ww. sprawach i przekazane do dysponentów. Wytyczne te określały terminy składania ww. informacji oraz wniosków, a także niezbędne elementy, które mają zostać zawarte w tych dokumentach oraz ich adresatów.

Ministerstwo nie uczestniczyło w pracach nad opracowaniem pierwotnego planu FP na 2022 rok. Natomiast w przypadku planów na lata 2023-2024 Minister wystąpił²² do Prezesa RM o uwzględnienie środków na realizację głównie zadań dotyczących zapewnienia łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa, w wysokości odpowiednio 74.851 tys. zł i 192.073 tys. zł. Zgłaszało również zmiany i modyfikacje do planów finansowych FP na te lata. Każdorazowo przedstawiano uzasadnienie zmian. I tak między innymi:

- W ramach zmiany Nr 1 do planu finansowego FP na 2022 rok przesunięto środki w kwocie 120.884,5 tys. zł z pozycji w dyspozycji Prezesa RM do pozycji „realizacja zadań w obszarze działu informatyzacji na rzecz pomocy Ukrainie” w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji. Zgodnie z wnioskiem z 8 czerwca 2022 r. środki zostaną przeznaczone między innymi na: uruchomienie Centrum Przetwarzania Danych, zakup infrastruktury centralnej (sprzętu licencji) niezbędnej do obsługi w systemie SRP procesu nadania numeru PESEL dla obywateli Ukrainy, działania informacyjno-promocyjne i marketingowe (promowanie systemu Praca w Polsce);
- W ramach modyfikacji Nr 6 do planu na 2022 rok dokonano zwiększenia kwoty środków z kwoty 1.53.754 tys. zł do kwoty 189.554 tys. zł, tj. o kwotę 35.800 tys. zł. Środki te zostaną przeznaczone na realizację zadania obejmującego zakup 5.990 terminali Starlink oraz nieodpłatne ich udostępnienie;

²²Pismami: BBF2.WFDPA.3111.52.2022 z 30 grudnia 2022 r. i BBF.WPA.3110.26.2023 z 28 października 2023 r.

- W ramach modyfikacji Nr 2 do planu na 2023 rok dokonano zwiększenia kwoty środków o 74.851 tys. zł. Środki te zostaną przeznaczone na zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa oraz zakup sprzętu i licencji do obsługi w systemie SRP procesu nadania numeru PESEL dla obywateli Ukrainy.

Zadania zlecane przez MC były odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez Ukrainę, wynikające ze zniszczeń infrastruktury telekomunikacyjnej oraz energetycznej, w związku z czym na terytorium tego państwa utrudnione było i jest zachowanie łączności na cele cywilne. Środki na ten cel były pozyskiwane zgodnie z obowiązującą w tym zakresie procedurą.

W latach 2022-2024 łączne wydatki z FP wyniosły 472.323,1 tys. zł, w tym:

- za okres od 25 lipca do 31 grudnia 2022 r. – 186.639,5 tys. zł, z tego 82.641,2 tys. zł na realizację zadania polegającego na dokonaniu zakupu asortymentu w postaci sprzętu, oprogramowania oraz usług niezbędnych do uruchomienia zdolnego do przemieszczania centrum przetwarzania danych, 73.204,9 tys. zł na zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa, 21.024,8 tys. zł na świadczenie usług zapewniających poprawne i nieprzerwane funkcjonowanie Zintegrowanej Infrastruktury Rejestrów, 4.429,4 tys. zł na zakup sprzętu i licencji do obsługi w systemie SRP procesu nadania numeru PESEL dla obywateli Ukrainy,
- w 2023 roku – 157.248,5 tys. zł, z tego między innymi 153.726,9 tys. zł na zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa, 1.410,3 tys. zł na Mobilne Centrum przetwarzania danych na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa kluczowych rejestrów państwowych Ukrainy, 672,3 tys. zł na zakup sprzętu i licencji do obsługi w systemie SRP procesu nadania numeru PESEL dla obywateli Ukrainy,
- w 2024 roku – 128.435,1 tys. zł, z tego między innymi 124.098,3 tys. zł na zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa, 3.452,5 tys. zł na Mobilne Centrum przetwarzania danych na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa kluczowych rejestrów państwowych Ukrainy.

Szczegółowym badaniem objęto zadania w zakresie zapewnienia łączności oraz zakupu i nieopłatnego przekazania urządzeń służących magazynowaniu energii elektrycznej dla potrzeb zasilania awaryjnego infrastruktury łączności na terytorium Ukrainy dla jej obywateli. Łącznie w tym okresie podpisano (z Instytutem Łączności – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie) sześć umów na łączną kwotę 358.453.090,68 zł, w tym:

- a) Umowę dotacji celowej nr 3/DT/2022 na realizację w terminie od 1 lipca 2022 r. do 30 września 2023 r. zadania publicznego pn. „Zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa”. Wykorzystano środki w wysokości 37.750.770,41 zł (z 37.760.718,51 zł otrzymanych), przy czym w dniu 5 stycznia 2024 r. zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji – 9.948,10 zł, odsetki bankowe – 695,34 zł oraz odsetki liczone jak od zaległości podatkowych – 328,01 zł. W ramach tego zadania między innymi: 1/ zakupiono 6.573 terminali Starlink (z których 6.570 użyczono dla Ukrainy, zaś trzy zostały w Polsce – do obsługi i serwisu), 2/ zakupiono i przetransportowano na Ukrainę 500 zestawów przetwornic, wraz z niezbędnymi akcesoriami, pozwalającymi na zasilenie terminali z układów

elektrycznych pojazdów silnikowych, 3/ zakupiono usługi abonamentowe na okres od 24 sierpnia 2022 r. do 23 sierpnia 2023 r.;

- b) Umowę dotacji celowej nr 5/DT/2022 na realizację w terminie od 1 grudnia 2022 r. do 31 października 2023 r. zadania publicznego pn. „Zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa – etap II”. Wykorzystano środki w wysokości 35.444.543,45 zł (100% otrzymanych). W ramach tego zadania między innymi: 1/ zakupiono i użyczono dla Ukrainy 7.990 terminali Starlink V3 (Gen2), 2/ zakupiono 7.990 adapterów gniazd zasilających, 3/ zakupiono usługi abonamentowe na okres od 1 stycznia do 23 września 2023 r.;
- c) Umowę o zapewnieniu wsparcia ze środków Funduszu Pomocy nr 3/DT/2023 na realizację w terminie od 1 lutego 2023 r. do 30 kwietnia 2024 r. zadania publicznego pn. „Zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa – etap III”. Wykorzystano środki w wysokości 129.159.886,84 zł (z 131.790.216,67 zł otrzymanych), przy czym w dniu 15 stycznia 2024 r. zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji – 2.630.329,83 zł i odsetki bankowe – 2.760,11 zł. W ramach tego zadania między innymi zakupiono i użyczono Ukrainie 5.000 terminali Starlink (Gen3) oraz umożliwiono nieodpłatny dostęp do usług łączności od 24 lutego 2023 r. do 30 kwietnia 2024 r.;
- d) Umowę o zapewnieniu wsparcia ze środków Funduszu Pomocy nr 5/DT/2023 na realizację w terminie od 1 lutego 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. zadania pn. „Zakup oraz nieodpłatne przekazanie urządzeń służących magazynowaniu energii elektrycznej dla potrzeb zasilania awaryjnego infrastruktury łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa”. Wykorzystano środki w wysokości 21.871.388,36 zł (z 21.936.751,24 zł otrzymanych), przy czym 15 stycznia 2024 r. zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji – 65.362,88 zł i odsetki bankowe – 422,13 zł. W ramach tego zadania między innymi zakupiono i przekazano Ukrainie 510 urządzeń służących do magazynowania energii elektrycznej dla potrzeb zasilania awaryjnego infrastruktury łączności (typu Tesla Powerwall 2) oraz przeszkolono 18 specjalistów w zakresie montażu, uruchomienia i eksploatacji magazynów;
- e) Umowę o zapewnieniu wsparcia ze środków Funduszu Pomocy nr 3/DT/2024 na realizację w terminie od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. zadania publicznego pn. „Zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa – etap IV”. Wykorzystano środki w wysokości 29.973.424,28 zł (z 37.405.868,65 zł otrzymanych), przy czym 15 lipca i 20 sierpnia 2024 r. zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji – 7.432.444,37 zł i odsetki bankowe – 270,85 zł. W ramach tego zadania sfinansowano między innymi koszty abonamentów dla udostępnionych terminali systemu satelitarnej łączności Starlink i koszty związane ze świadczeniem usług wsparcia technicznego oraz obsługi logistycznej i serwisowej;
- f) Umowę o zapewnieniu wsparcia ze środków Funduszu Pomocy 6/DT/2024 na realizację w terminie od 1 lipca 2024 r. do 30 grudnia 2024 r. zadania publicznego pn. „Zapewnienie łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego państwa”. Wykorzystano środki w wysokości 90.535.671,64 zł (z 94.124.940,26 zł otrzymanych), przy czym 14 stycznia 2025 r. zwrócono

niewykorzystaną kwotę dotacji – 3.589.268,62 zł i odsetki bankowe – 2.396,27 zł. W ramach tego zadania sfinansowano między innymi koszty abonamentów dla udostępnionych terminali systemu satelitarnej łączności Starlink, koszty związane ze świadczeniem usług wsparcia technicznego oraz obsługi logistycznej i serwisowej oraz zakup dodatkowych 5.000 terminali systemu satelitarnej łączności Starlink. (akta kontroli str. 800-1708)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w ramach części budżetowej 27 – Informatyzacja, zadania finansowane były z dwóch funduszy pozabudżetowych: FPC i FP.

Minister Cyfryzacji do projektów planów finansowych FPC na lata 2020-2021 zgłaszał działania w zakresie cyfryzacji związane z pandemią i koniecznością szybkiej realizacji niestandardowych zadań, wynikających z ustawy z 2 marca 2020 r. Dotyczyły one między innymi obsługi infolinii związanej z zapisami na szczepienia przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, utrzymania aplikacji ProteGO Safe oraz informatyzacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej („PIS”). W przypadku zmian w planach finansowych FPC, każdorazowo występowano do Prezesa Rady Ministrów przedstawiając uzasadnienie wnioskowanych zmian.

W latach 2020-2021 na te zadania wydatkowano środki z FPC w łącznej wysokości 210,8 mln zł, przestrzegając limitów określonych w planach finansowych i monitorowano na bieżąco stopień wykonania planu finansowego FPC. Przygotowywano i przekazywano harmonogramy zapotrzebowania na środki finansowe FPC.

Realizując wynikające z ustawy o pomocy obowiązkowe związane z Funduszem Pomocy, Minister Cyfryzacji zawarł z BGK porozumienie w sprawie obsługi rachunku pomocniczego, określającego między innymi sposób i terminy przekazywania, rozliczania i zwrotu środków oraz został upoważniony (przez Prezesa Rady Ministrów) do składania dyspozycji wypłaty ze środków Funduszu. Otrzymał wytyczne w zakresie składania wniosków o zasilenie rachunków pomocniczych środkami Funduszu oraz wniosków o zmianę planu finansowego Funduszu. Zgłaszał również zmiany i modyfikacje do planów finansowych Funduszu Pomocy na lata 2022-2024, przy czym nie uczestniczył w pracach nad opracowaniem pierwotnego planu na 2022 rok. W przypadku planów na lata 2023-2024 r. zgłaszał realizację działań w obszarze działu informatyzacji dotyczących zapewnienia łączności na rzecz pomocy Ukrainie. Każdorazowo przedstawiał uzasadnienie zmian. Wydatkując środki przestrzegano limitów określonych w planach oraz monitorowano na bieżąco stopień ich wykonania.

OBSZAR

2. Wybór zadań inwestycyjnych finansowanych z KPO oraz wydatki na ich realizację

Opis stanu
faktycznego

2.1. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej (Instytucja Koordynująca) 30 listopada 2022 r. zawarł z Ministrem Cyfryzacji (Instytucja Odpowiedzialna za realizację Reformy²³ / Instytucja Odpowiedzialna za realizację Inwestycji²⁴) porozumienie o realizacji reform/inwestycji w ramach planu rozwoju. W porozumieniu wskazano m.in. za realizację jakich reform oraz inwestycji

²³ Dalej: IOR.

²⁴ Dalej: IOI.

odpowiada Minister Cyfryzacji. W tym samym dniu podpisany został aneks nr 1 dotyczący zmiany wysokości VAT przyznanego w ramach KPO.

W okresie objętym kontrolą KPO był dwukrotnie aktualizowany. I tak:

- 21 listopada 2023 r. zaktualizowany Plan został zaakceptowany przez Komisję Europejską, a następnie 8 grudnia 2023 r. przez Radę UE. W wyniku pierwszej rewizji zapisów KPO wprowadzono zmiany w zakresie inwestycji, za które odpowiedzialny był Minister Cyfryzacji, m.in. usunięto inwestycję C1.2.1 (w tym trzy kamienie milowe i dwa wskaźniki) i dodano nową inwestycję 4.1.1 Wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze (w tym dwa kamienie milowe oraz jeden wskaźnik);
- 1 lipca 2024 r. zaktualizowany Plan został zaakceptowany przez KE, a następnie 16 lipca 2024 r. przez Radę UE. W wyniku drugiej rewizji zapisów KPO wprowadzono między innymi: 1/ przesunięcie daty realizacji kamienia milowego C7G z IV kw. 2023 r. na IV kw. 2024 r., 2/ dodano do Inwestycji C2.1.1 digitalizację zaplecza administracji publicznej w zakresie EZD RP²⁵, 3/ w inwestycji C2.1.2 zmieniono mierniki²⁶ oraz wprowadzono (w zakresie wskaźnika C15G) możliwość zakupu również tabletów oraz laptopów przeglądarkowych²⁷, 4/ zmieniono finalną datę realizacji miernika C22G z IV kw. 2023 r. na II kw. 2025 r.

Zmian w porozumieniu (które wynikały z obu rewizji KPO) dokonano aneksami: nr 2 z 2 września 2024 r. i nr 3 z grudnia 2024 r. (akta kontroli str. 1718-1739)

Minister Cyfryzacji był odpowiedzialny za realizację czterech reform w ramach komponentu C Transformacja cyfrowa:

- C1.1 *Ułatwienie rozwoju infrastruktury sieciowej w celu zapewnienia powszechnego dostępu do szybkiego Internetu,*
- C1.2 *Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej łączności przewodowej i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze,*
- C2.1 *Zwiększenie skali zastosowań cyfrowych w sferze publicznej, gospodarce i społeczeństwie,*
- C3.1 *Zwiększenie cyberbezpieczeństwa systemów informacyjnych, wzmocnienie infrastruktury przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury organów ścigania.*

W ramach tych reform zaplanowano do osiągnięcia 10 kamieni milowych²⁸ terminie od II kwartału 2020 r. do II kwartału 2025 r. Do końca 2024 roku zostało

²⁵ W tym: nowy miernik C13bG, o wartości docelowej 2.000 podmiotów realizujących zadania publiczne, w których uruchomiony i skonfigurowany zostanie system elektronicznego zarządzania dokumentacją; Wdrożona i udostępniona usługa chmurowa SaaS2 EZD RP, z której skorzystać będzie mogło około 300.000 pracowników; Termin realizacji zadania: II kw. 2026 r.; Koszt realizacji - 194 mln zł.

²⁶ C14G Nowe komputery przenośne do dyspozycji nauczycieli, zwiększono miernik o 88 tys. sztuk; Termin realizacji - IV kw. 2025 r.

²⁷ Termin realizacji - III kw. 2025 r. i zwiększenie o 84 mln zł łącznego kosztu realizacji.

²⁸ W ramach reformy C1.1: C1G Ramy przygotowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów na rzecz dofinansowania projektów budowy sieci szerokopasmowych na obszarach białych NGA (dostęp nowej generacji), na których obecnie nie istnieją sieci dostępu nowej generacji, C2G Zmiana rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych, C3G Zmiana rozporządzenia w sprawie Pojedynczego Punktu Informacyjnego przez Prezesa Rady Ministrów, w ramach reformy C1.2: C1L Zmiana rozporządzenia z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania

osiągniętych siedem kamieni milowych²⁹, zaś dla jednego (C22G) nie upłynął jeszcze termin jego realizacji (II kwartał 2025 r.). Realizacja pozostałych dwóch kamieni milowych była opóźniona:

- C7G - termin realizacji IV kwartał 2024 r. Dyrektor Departamentu Projektów i Strategii wyjaśniła, że *kalendarz prac nad nowelizacją ustawy o informatyzacji zbiegł się z pracami nad rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/903 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia środków na rzecz wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego na terytorium Unii (akt w sprawie Interoperacyjnej Europy) (Dz. Urz. UE L z 22.03.2024, dalej „rozporządzenie 2024/903”). Przygotowany wcześniej projekt zmiany ustawy o informatyzacji wymagał więc uzupełnienia w związku z potrzebą zaadresowania w projektowanych przepisach kwestii wynikających z ww. rozporządzenia 2024/903, tj. wyznaczenia organu krajowego odpowiedzialnego za stosowanie rozporządzenia unijnego oraz obsługi pojedynczego punktu kontaktowego. Ponadto konieczne było zapewnienie zgodności polskich rozwiązań w zakresie interoperacyjności, zwartych w ustawie o informatyzacji i aktach wykonawczych do ustawy, z Europejskimi Ramami Interoperacyjności. Po zakończeniu poprzedniej kadencji Sejmu, w grudniu 2024 r. Ministerstwo Cyfryzacji rozpoczęło prace nad przygotowaniem nowego wniosku o wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, uwzględniające zmiany wynikające m.in. z dotychczas prowadzonych szerokich konsultacji oraz prac nad ww. rozporządzeniem 2024/903. Taki wniosek złożony został w marcu 2024 r. Kwestie wynikające z ww. rozporządzenia 2024/903 oraz uwagi i stanowiska zgłoszone w ramach przeprowadzonych w 2023 r. prekonsultacji zostały uwzględnione w przygotowanym projekcie, którego dotyczył ww. wniosek. W maju 2024 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne został wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem UC44. Umożliwiło to rozpoczęcie procesu legislacyjnego. Projekt był przedmiotem uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, prowadzonych od dnia 25 czerwca 2024 r. z terminem zgłaszania uwag wynoszącym 21 dni w przypadku uzgodnień i konsultacji publicznych oraz 30 dni w przypadku opiniowania. W toku ww. procesów zgłoszono wiele uwag, które wymagały analizy i uwzględnienia w projekcie lub wyjaśnienia ze zgłaszającymi podmiotami. Proces ten zakończył się na przełomie września i października 2024 r., co umożliwiło dalsze procedowanie, tj. skierowanie projektu do rozpatrzenia przez Komitet Rady Ministrów do spraw*

dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, C2L – Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, C3L Nowy akt prawny służący likwidacji barier we wdrażaniu sieci 5G przez pionowe branże rynku, w ramach reformy C2.1: C7G Wejście w życie zmiany ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, C10G Wejście w życie uchwały Rady Ministrów w sprawie Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych mającego na celu zarządzanie rozwojem kompetencji cyfrowych oraz edukacji cyfrowej obywateli i pracowników w różnych sektorach. Obejmuje on powołanie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, w ramach reformy C3.1: C21G Nowelizacja ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, wdrażająca dyrektywę NIS oraz ustanawiająca kompleksowe podstawy prawne i organizacyjne cyberbezpieczeństwa dla krajowego systemu cyberbezpieczeństwa, C22G Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wykazu usług podstawowych oraz progów istotności skutku zakłócającego incydentu dla świadczenia usług kluczowych.

²⁹ C1G, C2G, C3G, C1L, C2L, C3L oraz C10G.

- Cyfryzacji (dalej „KRMĆ”). Ostatecznie KRMĆ przyjął projekt ustawy w dniu 18 grudnia 2024 r. Ustalono, że część zgłoszonych uwag, których nie udało się rozstrzygnąć na tym etapie, zostanie przeniesiona na kolejny etap prac legislacyjnych. Równocześnie projekt został przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (dalej „KWRiST”). W ramach tego etapu prac projekt podlegał rozpatrzeniu również przez Zespół do spraw Społeczeństwa Informacyjnego KWRiST (dalej „ZSI”). Strona samorządowa zarówno podczas rozpatrywania projektu w ramach ZSI, jak i KWRiST zgłosiła uwagi, które wymagały wyjaśnienia oraz uwzględnienia w projekcie. Ostatecznie projekt ustawy uzyskał pozytywną opinię KWRiST w dniu 27 listopada 2024 r. Przyjęcie dokumentu przez KRMĆ oraz uzyskanie pozytywnej opinii KWRiST umożliwiło przekazanie projektu do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów (dalej „SKRM”), co nastąpiło w dniu 31 grudnia 2024 r. W celu umożliwienia realizacji kamienia milowego C7G z możliwie najmniejszym opóźnieniem Ministerstwo Cyfryzacji zwróciło się z prośbą o rozpatrzenie projektu przez SKRM z pominięciem etapu rozpatrzenia dokumentu przez Komitet do Spraw Europejskich (dalej „KSE”). Po uzyskaniu zgody Przewodniczącego KSE projekt został przekazany członkom SKRM w styczniu 2025 r. Obecnie trwa proces wyjaśniania i uzgadniania uwag zgłoszonych na tym etapie, w tym podtrzymanych uwag, zgłoszonych na etapie KRMĆ. W tym celu Ministerstwo Cyfryzacji odbyło robocze spotkania z przedstawicielami Rządowego Centrum Legislacji oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Prowadzone działania mają na celu uzgodnienia brzmienia projektu ustawy, który umożliwi przyjęcie dokumentu przez SKRM i kontynuację procesu legislacyjnego. Jak wskazano wyżej, opóźnienie realizacji kamienia milowego C7G wynika przede wszystkim z charakteru procesu legislacyjnego, a także złożoności projektu ustawy, którego kamień milowy dotyczy. Celem projektowanej ustawy jest bowiem wprowadzenie rozwiązań wspierających transformację cyfrową państwa, które służyć będą zapewnieniu koordynacji rozwoju cyfrowego administracji publicznej oraz harmonizacji i komplementarności działań zmierzających w tym kierunku. Projekt dotyczy więc kwestii wpływających na funkcjonowanie wielu obszarów państwa, w tym nie tylko administracji rządowej, ale także samorządowej, co wpływa na liczbę i charakter stanowisk zgłaszanych do projektu. Dodatkowo proces legislacyjny w Polsce związany z uchwalaniem przepisów rangi ustawowej jest procesem usystematyzowanym, wymagającym wykonania ściśle określonych czynności formalnych oraz zapewnienia uczestnikom procesu legislacyjnego czasu na analizę projektowanych regulacji oraz zgłaszanie propozycji, natomiast wnioskodawcy - czasu na analizę i odniesienie się do zgłaszanych propozycji oraz dokonywania ewentualnych korekt projektowanych regulacji na ich podstawie. Ministerstwo Cyfryzacji podejmuje działania zmierzające do uzgodnienia i przyjęcia projektu ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, co umożliwi kontynuację realizacji kamienia milowego C7G i jego wdrożenie z możliwie najmniejszym opóźnieniem;
- C21G – termin realizacji IV kwartał 2024 roku. Dyrektor Departamentu Projektów i Strategii wyjaśniła, że projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (UC32) został wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów w dniu 8 kwietnia 2024 r. Do konsultacji publicznych projekt skierowano dnia 24 kwietnia 2024 r. W ramach procesu konsultacji publicznych uwagi zgłosiło 96 podmiotów.

Ponadto szereg uwag zgłosili członkowie Rady Ministrów oraz inne organy centralne. Z powodu znacznej liczby uwag (tabele uwag łącznie mają ponad 1000 stron) prace nad ich rozpatrzeniem i przygotowanie nowej wersji projektu trwały do początku października 2024 r. Projekt w dniu 14 stycznia 2025 r. uzyskał pozytywną wiążącą opinię KWRiST (opinię wydał ZSI, który został w tym celu upoważniony przez KWRiST). Projekt został skierowany do rozpatrzenia przez KSE w dniu 14 października 2024 r. KSE przyjął ww. projekt, po potwierdzeniu w dniu 13 lutego 2025 r. oraz rekomendował rozpatrzenie projektu ustawy wraz z protokołem rozbieżności SKRM. W chwili obecnej trwają prace nad skierowaniem projektu do rozpatrzenia przez SKRM. Minister Cyfryzacji podejmuje aktywne działania w celu jak najszybszego uzgodnienia projektu w ramach prac rządowych. Prace nad wdrożeniem do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniającej rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylającą dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) (Dz. Urz. UE L 333 z 27.12.2022) toczą się obecnie bez zbędnej zwłoki i dołożone zostaną wszelkie starania, aby prace te zakończyły się jak najszybciej. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, że termin osiągnięcia kamienia milowego C21G do końca IV kwartału 2024 r., został przyjęty w wyniku II rewizji KPO, która skutkowałą wydaniem aktualnej wersji załącznika do wniosku dotyczącego decyzji wykonawczej Rady zmieniającej decyzję wykonawczą (UE) (ST 9728/22 INIT; ST/9728/22 ADD 1) z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski (CID), z dnia 1 lipca 2024 r. Terminy wymienione w tym dokumencie zostały przyjęte przed rozpoczęciem procedowania tej rewizji. Zgodnie z informacjami na temat konsultacji publicznych rewizji KPO, konsultacje projektu II rewizji KPO trwały od dnia 15 marca do dnia 15 kwietnia 2024 r. Oznacza to, że na etapie tej rewizji nie było jeszcze wiedzy, że etap konsultacji publicznych projektu przedmiotowej ustawy będzie trwał do października 2024 r.

(akta kontroli str. 1718-1746)

2.2. Minister Cyfryzacji był odpowiedzialny za realizację siedmiu inwestycji, na które zaplanowano łącznie 16.467.672.202,00 zł:

- A. C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam, na którą zaplanowano środki w wysokości 5.454.775,8 tys. zł,
- B. C2.1.1 E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki, na którą zaplanowano 626.081,0 tys. zł,
- C. C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych, na którą zaplanowano 2.548.326,2 tys. zł,
- D. C2.1.3 E-kompetencje, na którą zaplanowano środki w wysokości 824.485,8 tys. zł,
- E. C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji, na którą zaplanowano 2.065.473,9 tys. zł,
- F. C3.1.1 Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, na którą zaplanowano 2.141.959,6 tys. zł,

G. C4.1.1 *Wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze, na którą zaplanowano środki w wysokości 2.806.570,0 tys. zł.*

W ramach ww. siedmiu inwestycji zaplanowano do osiągnięcia sześć kamieni milowych³⁰. Na dzień 31 grudnia 2024 r. osiągnięto cztery kamienie milowe³¹, zaś realizacja jednego była opóźniona (C24G z terminem realizacji IV kwartał 2024 r.). Według wyjaśnień Dyrektor Departamentu Badań i Innowacji *opóźnienia wynikają głównie z przedłużających się procedur administracyjnych związanych z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (DoŚ), które są niezbędne do uzyskania decyzji lokalizacyjnych (DL), a w konsekwencji – pozwoleń na budowę. Główne przyczyny to: 1/ nieprecyzyjne przepisy ustawy o KCPD – brak jednoznacznego określenia właściwego organu do wydania DoŚ spowodował wątpliwości proceduralne, co doprowadziło do konieczności przeniesienia sprawy pomiędzy jednostkami administracji, 2/ zmiana organu rozpatrującego wnioski o DoŚ – początkowo wnioski zostały złożone do jednostek samorządu terytorialnego (JST), jednak zgodnie z opinią prawną jednego z JST, właściwym organem do wydania DoŚ powinien być Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (RDOŚ). To wymusiło przeniesienie wszystkich wniosków do RDOŚ, powodując restart procesu, 3/ dodatkowe wymagania formalne – po przekazaniu wniosków do RDOŚ w październiku konieczne było ich uzupełnienie w listopadzie zgodnie z wytycznymi RDOŚ, co wydłużyło czas procedowania, 4/ długotrwała weryfikacja wniosków przez instytucje opiniujące – w lutym konieczne było przekazanie kolejnych wersji dokumentów do opinii Wód Polskich, Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz samego RDOŚ, co dodatkowo wpłynęło na harmonogram realizacji, 5/ efekt domina na kolejne decyzje administracyjne – opóźnienia w uzyskaniu DoŚ wpłynęły na możliwość złożenia wniosków o decyzje lokalizacyjne do Wojewody, co jest warunkiem koniecznym do uzyskania pozwoleń na budowę.*

Dla ostatniego z kamieni milowych, dodanego w ramach rewizji KPO inwestycji C4.1.1 (C18L) nie upłynął jeszcze termin jego realizacji (II kwartał 2026 r.).

(akta kontroli str. 1718-1739, 1747-1750)

W ramach siedmiu inwestycji zaplanowano do realizacji 17 wskaźników³² z terminem realizacji do II kwartału 2026 r. Na dzień 31 grudnia 2024 r.

³⁰ C16G Utworzenie Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, C24G Otrzymanie pozwoleń na budowę obiektów wchodzących w skład ustandaryzowanych centrów danych, C27G Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Wybór projektów dotyczących chmury obliczeniowej nowej generacji, C15L Przewodnik poświęcony transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze, C16L Umowa wykonawcza, C18L Ministerstwo zakończyło inwestycję.

³¹ C16G, C27G, C15L, C16L.

³² C4GT1, C5GT1 i C6GT1 - Dodatkowe gospodarstwa domowe (lokalne mieszkalne) z szerokopasmowym dostępem do internetu, C6aG - Sale lekcyjne w szkołach wyposażone w połączenie LAN, C11GT1 i C12GT1 - Zakończenie procesu opracowywania nowych lub udoskonalania istniejących e-usług, C13aG - Zakończenie procesu opracowywania nowych lub rozwijania istniejących publicznych systemów informatycznych, C13bG - Digitalizacja zaplecza administracji publicznej, C14G - Nowe komputery przenośne do dyspozycji nauczycieli, C15G - Nowe komputery przenośne (laptopy i laptopy przeglądarkowe) oraz tablety do dyspozycji uczniów, C19GT1 i C20GT2 - Dodatkowe osoby przeszkolone w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności cyfrowych, C12L - Sale lekcyjne w szkołach zawodowych oraz instytucjach kształcenia ogólnego wyposażone w narzędzia informatyczne w celu umożliwienia nauczania zdalnego, C13L - Utworzenie laboratoriów sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoriów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) w szkołach, C23G - Projekty w dziedzinie cyberbezpieczeństwa (CyberPL) w ramach programu na rzecz zwiększenia skuteczności krajowego

zrealizowano jeden (C4G T1), zaś realizacja wskaźnika C19G T1 była opóźniona³³. Według wyjaśnień Dyrektor Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych (CRKC) opóźnienia w realizacji wskaźnika były wynikiem szeregu istotnych, obiektywnych przyczyn, na które Ministerstwo Cyfryzacji nie miało wpływu. Kluczowe trudności wynikały przede wszystkim z braku systemowego rozwiązania dotyczącego kwestii formalnego zabezpieczenia środków finansowych na rozpoczęcie inwestycji KPO oraz zabezpieczenia VAT w ramach KPO. W znacznym stopniu opóźniło możliwość realizacji inwestycji. Powodem była również przedłużająca się pierwsza rewizja KPO, która wpłynęła na termin ogłoszenia naborów dla wskaźnika C19G. Proces ten obejmował uzgodnienia z Komisją Europejską dotyczące zmniejszenia mierników dla wskaźników C19G i C20G w ramach inwestycji C2.1.3 E-kompetencje. Liczne konsultacje oraz negocjacje były konieczne, aby osiągnąć porozumienie w tej sprawie. Warto również zaznaczyć, że MC wielokrotnie podejmowało działania zmierzające do ograniczenia ryzyka nieterminowej realizacji wskaźników. W tym celu kilkakrotnie wystosowaliśmy pisma do MFIPR z wnioskiem o wydłużenie terminu realizacji wskaźnika C19G. Niestety, mimo naszych starań, działania te nie przyniosły oczekiwanego rezultatu".

Termin realizacji pozostałych 15 wskaźników jeszcze nie upłynął.

(akta kontroli str. 1718-1739, 1751-1756)

2.3. W dniu 13 grudnia 2022 r. Skarb Państwa (reprezentowany przez Ministra Cyfryzacji) zawarł – zgodnie z art. 14lo ust. 1 ustawy z dnia 6 lutego 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³⁴ – z Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (PFR) umowę o finansowaniu inwestycji. Do 31 grudnia 2024 r. przekazano na realizację inwestycji środki w łącznej wysokości 1.825.574,9 tys. zł, w tym:

- w 2023 roku – 1.348.164,6 tys. zł (w tym 20,0 tys. zł stanowiły środki dla CPPC),
- w 2024 roku – 477.410,3 tys. zł (w tym 2.100,3 tys. zł stanowiły środki dla CPPC, zaś 1.443,7 tys. zł dla UKE).

W 2022 roku nie otrzymano środków z PFR oraz nie ponoszono żadnych wydatków.

Wydatkowano zaś środki w łącznej wysokości 1.817.861,6 tys. zł, w tym:

- w 2023 roku – 1.150.729,2 tys. zł, z tego 935.901,9 tys. zł na wydatki kwalifikowalne (w tym CPPC – 18,7 tys. zł) i 214.827,3 tys. zł na finansowanie VAT,
- w 2024 roku – 667.132,4 tys. zł, z tego 547.758,3 tys. zł na wydatki kwalifikowalne (w tym CPPC – 473,5 tys. zł, UKE – 1.389,0 tys. zł) i 119.374,1 tys. zł na finansowanie VAT.

Zwroty dokonane przez MC i CPPC w 2023 roku wyniosły 221,8 tys. zł (w tym CPPC 1,3 tys. zł), zaś przez MC, CPPC i UKE w 2024 roku – 7.466,8 tys. zł (w tym CPPC – 1.626,8 tys. zł, UKE – 54,7 tys. zł). Na koniec 2023 i 2024 roku na rachunku bankowym pozostawała kwota odpowiednio: 197.213,6 tys. zł i 24,8 tys. zł.

systemu cyberbezpieczeństwa (KSC-PL), C25G - Stworzenie ustandaryzowanych centrów przetwarzania danych, C28G - Ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI): Opracowane rozwiązania w zakresie przetwarzania danych dotyczących infrastruktury krajowej/usług.

³³ Z terminem realizacji III kw. 2024 r.

³⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 198.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w ramach następujących inwestycji:

- C1.1.1 *Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam* odbyły się dotychczas trzy nabory wniosków o dofinansowanie³⁵:
 - a) Nabór I na łączną kwotę alokacji 4.245.703,4 tys. zł, w ramach którego podpisano 82 umowy o dofinansowanie na kwotę 1.488.263,0 tys. zł, w ramach tej inwestycji poniesiono wydatki w kwocie 25.718,6 tys. zł (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność 7.857 gospodarstw domowych/lokalności mieszkalnych zostało objętych dostępem do internetu);
 - b) Nabór II na łączną kwotę alokacji 1.467.859,5 tys. zł, w ramach którego podpisano 33 umowy o dofinansowanie na kwotę 546.752,6 tys. zł, w ramach tej inwestycji poniesiono wydatki 8.221,2 tys. zł (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność 1.502 gospodarstw domowych/lokalności mieszkalnych zostało objętych dostępem do internetu);
 - c) Nabór III na łączną kwotę alokacji 2.135.577,1 tys. zł, w ramach którego podpisano 38 umów o dofinansowanie na kwotę 256.504,3 tys. zł, w ramach tej inwestycji (z uwagi na jej rozpoczęcie na przełomie 2024 i 2025 r.) nie ponoszono żadnych wydatków;

W przypadku wskaźnika C6aG *Sale lekcyjne w szkołach wyposażone w połączenie LAN*, inwestycja nie została jeszcze uruchomiona. Dotychczas prowadzone były prace związane z przygotowaniem nowego modelu realizacji programu modernizacji wewnątrzszkolnych sieci LAN;

- C2.1.1 *E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki* została sporządzona - w wyniku oceny fiszek projektowych złożonych w naborze pozakonkursowym (prowadzonym przez Ministra Cyfryzacji w okresie od lutego do czerwca 2024 roku) - lista projektów indykatywnych (pozakonkursowych). Dokonano analizy złożonych projektów pod kątem m.in. budżetu, wpływu na wskaźniki inwestycji jak i zakładane terminy realizacji, a następnie wyboru 13 projektów o łącznej wartości 413 mln zł (netto), które zostały wpisane na ww. listę indykatywną opublikowaną przez Ministra Cyfryzacji na stronie internetowej resortu (tylko projekty mogły ubiegać się o wsparcie w ramach przedmiotowej Inwestycji). Następnie CPPC (pełniący funkcję Jednostki Wspierającej) ogłosiła 21 czerwca 2024 r. nabór, kierując wezwanie do podmiotów znajdujących się na ww. liście indykatywnej - kwota alokacji w ramach naboru wyniosła 447 mln zł. Wnioski o objęcie przedsięwzięcia wsparciem złożyło 10 podmiotów, które uzyskały pozytywną ocenę formalną i zostały skierowane do oceny merytorycznej.

W przypadku wskaźnika C13bG *Digitalizacja zaplecza administracji publicznej* 19 grudnia 2024 r. ogłoszono nabór (z terminem składania wniosków do 28 lutego 2025 r.) na łączną kwotę alokacji 194 mln zł;

- C2.1.2 *Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych* w zakresie wskaźnika C14G realizowany jest zakup sprzętu

³⁵ Nabór wraz z oceną wniosków był realizowany przez CPPC.

dla nauczycieli poprzez przekazanie im świadczeń w formie bonów (jeden bon o wartości 2,5 tys. zł dla jednego nauczyciela) na zakup laptopa. Wygenerowano 329.390 kodów świadczenia (z możliwością wykorzystania do 31 grudnia 2025 r.), zaś do końca 2024 roku zrealizowano 260.539 bonów. W zakresie wskaźnika C15G zakupiono 394.346 laptopów dla uczniów rozpoczynających naukę w klasach IV szkół podstawowych o wartości 1.149.119,4 tys. zł. Zakupione laptopy przekazano na własność lub w użyczenie uczniom niezgodnie z wymogami zawartymi w decyzji wykonawczej Rady UE dotyczącej zatwierdzenia KPO, co szerzej zostało opisane w dalszej części wystąpienia, w *Stwierdzonych nieprawidłowościach*. Przeprowadzenie przetargu na zakup laptopów dla uczniów zostało powierzone Centrum Obsługi Administracji Rządowej („COAR”). W dniu 27 kwietnia 2023 r. zawarte zostało porozumienie pomiędzy Skarbem Państwa – KPRM a COAR, które dotyczyło obsługi procesu realizacji inwestycji C2.1.2. W szczególności porozumienie zobowiązywało COAR do: 1/zawierania w imieniu KPRM umów o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego z ostatecznymi odbiorcami wsparcia (organami prowadzącymi szkoły), 2/ koordynowania procesu dostarczania sprzętu zakupionego w ramach inwestycji do szkół, w tym uzgodnienia miejsc dostarczenia sprzętu z ostatecznymi odbiorcami wsparcia, 3/ koordynowania procesu zbierania protokołów odbioru, w tym protokołów odbioru końcowego, 4/ przekazywania do KPRM zawartych: umów wykonawczych, umowy ramowej oraz umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego, 5/ przekazywania do KPRM faktur za realizację umów wykonawczych wraz z protokołami odbioru końcowego. W ramach realizacji ww. wskaźnika podpisane zostały 73 umowy.

- C2.1.3 *E-kompetencje* w zakresie wskaźnika C19G przeprowadzono w okresie od 28 czerwca do 14 sierpnia 2024 r. pięć naborów na łączną kwotę alokacji 390.521,4 tys. zł: 1/Szkolenia dla nauczycieli wychowania przedszkolnego, 2/Szkolenia dla nauczycieli szkolnych, 3/ Szkolenia dla obywateli, 4/Szkolenia dla urzędników, 5/Szkolenia dla osób wykluczonych cyfrowo. Łącznie podpisano 20 umów na kwotę 157.357,9 tys. zł, wydatkowano zaś 25.753,8 tys. zł. W zakresie wskaźnika C20G trwają przygotowania do ogłoszenia naborów (planowany termin to marzec 2025 r.);
- C2.2.1 *Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji*. W odniesieniu do wskaźników C12L i C13L realizowane dotychczas działania, związane z przygotowaniem do uruchomienia postępowań przetargowych, nie skutkowały ponoszeniem wydatków. Działanie będzie realizowane w imieniu i na rzecz Ministra Cyfryzacji przez NASK. Ogłoszenie przetargu jest planowane w I kwartale 2025 r.
- C3.1.1 *Cyberbezpieczeństwo – CyberPL, infrastruktura przetwarzania danych oraz optymalizacja infrastruktury służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo* w zakresie:
 - a) Wskaźnika C23G (na którego realizację składają się cztery przedsięwzięcia) przeprowadzono jeden nabór dla jednego z tych przedsięwzięć pn. *Podłączenie 385 podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa do zintegrowanego systemu zarządzania*

cyberbezpieczeństwem na kwotę alokacji 50.500 tys. zł; 3 września 2024 r. podpisano umowę z OOW na kwotę 39.711,5 tys. zł (wydatki kwalifikowalne) i poniesiono wydatki w łącznej wysokości 4.397,4 tys. zł. W przypadku pozostałych trzech przedsięwzięć ogłoszone zostały nabory, w tym: 1/ dla przedsięwzięcia pn. *Ustanowienie sieci 5 sektorowych zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT)* – z terminem składania wniosków do 31 marca 2025 r. i kwotą alokacji 65.812,9 tys. zł, 2/ dla przedsięwzięcia pn. *Utworzenie sieci specjalistów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa na szczeblu wojewódzkim, aby wesprzeć organy publiczne w radzeniu sobie z incydentami i odzyskiwaniu danych oraz podejmowanie działań służących podnoszeniu świadomości w zakresie cyberbezpieczeństwa* – z terminem składania wniosków do 30 kwietnia 2025 r. i kwotą alokacji 37.500 tys. zł, 3/ pn. *Udzielenie 500 podmiotom wsparcia na rzecz modernizacji i rozbudowania infrastruktury cyberbezpieczeństwa przy wykorzystaniu technologii informacyjnej i technologii operacyjnej* – z terminem składania wniosków do 31 stycznia 2025 r. i kwotą alokacji 367.500 tys. zł – uruchomienie drugiego naboru (dedykowanego dla podmiotów realizujących zadania polegające na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę) planowane jest do końca II kwartału 2025 roku.

- b) Wskaźnika C25G *Stworzenie ustandaryzowanych centrów przetwarzania danych* trwa wybór Generalnego Wykonawcy Robót Budowlanych (WRB), którego zakończenie planowane jest na przełomie II i III kwartału 2025 roku. Dotychczas: 1/ zweryfikowano i wyselekcjonowano wykonawców do procesu negocjacji i ofertowania, 2/ przygotowano dokumentację na potrzeby procesu wyboru WRB (trwa jej weryfikacja przez CBA, IK i MC), 3/ wybrano Generalnego Wykonawcę przyłączy światłowodowych (FO) - w formule zaprojektuj i wybuduj – na potrzeby budowy tras światłowodowych zapewniających dwie niezależne ścieżki komunikacji pomiędzy dowolnie wybraną parą centrów przetwarzania danych, 4/ wybrano Generalnego Wykonawcę EN(5MW) w formule zaprojektuj i wybuduj – planowane podpisanie umowy, marzec 2025 roku;
- c) Wskaźnika C28G wybrano pięć zadań inwestycyjnych o łącznej kwocie dofinansowania 239,7 mln zł, tj. 1/ Chmurowa platforma (CAISE) do wytwarzania uniwersalnych usług inteligentnych dla różnych obszarów zastosowań - beneficjent Politechnika Gdańska, 2/ System operacyjny Phoenix-RTOS – fundament dla Distributed Multi Provider Cloud-Edge-IoT Continuum – beneficjent Phoenix Systems sp. z o.o., 3/ Wysoce skalowalna, rozproszona baza danych NoSQL dla krytycznych aplikacji IoT czasu rzeczywistego – beneficjent Atende Industries sp. z o.o., 4/ Next Gen Cloud – beneficjent Oktawave SA, 5/ Gateway – CloudFerro SA. Poniesiono wydatki w łącznej wysokości 25.957 tys. zł;
- C4.1.1 *Wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze* - na obecnym etapie prac nie zostały ustalone zadania inwestycyjne (nabór projektów jest planowany na I kw. 2025 roku.). (akta kontroli str. 5-163, 1866-1900)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ramach realizacji wskaźnika C15G w inwestycji C2.1.2, z naruszeniem zasady rzetelności i gospodarności zaplanowano i mimo wiedzy o naruszeniu postanowień decyzji wykonawczej nr 15750/23 Rady UE³⁶ dotyczącej zatwierdzenia KPO, sfinansowano ze środków PFR³⁷ zakup pierwszej (z dwóch przewidzianych do zakupu) puli 375.498 szt. (z 716.152 szt. urządzeń mobilnych³⁸) laptopów³⁹ za kwotę 889,6 mln zł netto (1.098,4 mln zł brutto) dla uczniów tylko klas IV, które przekazano im w użyczenie lub na własność w sposób określony w ustawie o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, ale niezgodnie z założeniami wynikającymi z załącznika do decyzji wykonawczej. Skutkiem tego było uznanie poniesionych wydatków jako koszt budżetu państwa, niekwalifikowalny do refundacji przez Komisję Europejską, a w związku z tym dostępna na to zadanie alokacja środków KPO nadal nie została wykorzystana. Wydatkowanie środków w kwocie 889,6 mln zł netto (1.098,4 mln zł brutto) na realizację inwestycji nie skutkowało również osiągnięciem zadania C15G, zagrożona jest również realizacja całej inwestycji C2.1.2, a także możliwość jej sfinansowania ze środków z KPO.

Z przedstawionej NIK podczas kontroli korespondencji wynika, że kierownictwo KPRM/Minister Cyfryzacji mieli wiedzę, iż przyjęty mechanizm zakupu i dystrybucji laptopów tylko dla uczniów klas IV szkół podstawowych nie był zgodny z KPO, zaś wydatki mogą zostać uznane przez KE za niekwalifikowalne do refundacji. Już 5 października 2020 r. CRKC wystąpiło (pocztą elektroniczną) do Departamentu Regulacji Cyfrowych (DRC) KPRM o opinię w sprawie zaproponowanego przez kierownictwo KPRM mechanizmu dystrybucji laptopów (tj. przekazania na własność uczniom klas IV) w kontekście możliwości finansowania zakupu w 2023 i 2024 roku ze źródeł KPO. W przekazanej 27 października 2022 r. CRKC opinii⁴⁰ wskazano między innymi, że *KPO nie przewiduje możliwości, że wraz z dostarczeniem sprzętu przechodzi jego własność na uczniów. W konsekwencji wydatkowanie środków publicznych w celu zakupu sprzętu komputerowego w ramach inwestycji KPO z przeznaczeniem na przekazanie go na własność uczniów stanowiłoby naruszenie postanowień KPO oraz złamanie zasady legalności ustanowionej w art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. W celu realizacji planowanych przez CRKC działań koniecznym jest wystąpienie do MFIPR w celu podjęcia ewentualnych działań zmierzających do wprowadzenia odpowiednich zmian*

³⁶ Zgodnie z załącznikiem w ramach wskaźnika C15G *Nowe komputery przenośne do dyspozycji uczniów* zaplanowano co najmniej 735 tys. dodatkowych przenośnych komputerów z niezbędnym oprogramowaniem dostarczonych do szkół do użytku uczniów. We współpracy z samorządami terytorialnymi ustanawia się sprawiedliwą i przejrzystą procedurę przydziału przenośnych komputerów z oprogramowaniem, zapewniającą równe traktowanie wszystkich szkół i instytucji edukacyjnych.

³⁷ Na podstawie art. 16a ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie instytucji rozwoju PFR w celu finansowania inwestycji i przedsięwzięć realizowanych w ramach KPO, mógł wykorzystać środki pochodzące ze zwrotów lub spłat wsparcia finansowego udzielonego ze środków przeznaczonych na realizację rządowego programu udzielania wsparcia finansowego oraz inne przychody osiągane w związku z gospodarowaniem tymi środkami.

³⁸ Z 735.000 szt. urządzeń mobilnych do zakupu odjęto 18.848 szt. zidentyfikowane w ramach inwentaryzacji i przekazane do organów prowadzących szkoły.

³⁹ Od zakupionych 394.346 szt. laptopów odjęto zidentyfikowane w ramach inwentaryzacji 18.848 laptopów, które zostały przekazane do organów prowadzących szkoły.

⁴⁰ Opinia została wydana przed wejściem w życie ustawy z 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, sankcjonujących zakup i przekazanie laptopów.

w KPO, umożliwiających przekazanie zakupionego sprzętu na własność rodzicom/opiekunom prawnym ucznia (...).

Dyrektor CRKC wyjaśniła, że w związku z opinią prawną, CRKC rekomendowało ówczesnemu kierownictwu KPRM, że finansowanie proponowanego mechanizmu zakupu laptopów dla czwartoklasistów ze środków KPO wymaga wcześniejszych uzgodnień z Komisją Europejską i niezwłocznego zgłoszenia w ramach rewizji KPO zmian dotyczących przekazania laptopów na własność lub w użyczenie dla rodziców czwartoklasistów. Propozycja CRKC zgłoszenia zmian do rewizji KPO nie uzyskała akceptacji Pana Janusza Cieszyńskiego (Sekretarza Stanu – pełnomocnik rządu do spraw cyberbezpieczeństwa) – osobista adnotacja. Następnie pismem (...) z 14 marca 2023 r. przekazano do MFIPR propozycje KPRM w zakresie rewizji KPO, w której zgodnie z decyzją Sekretarza Stanu Janusza Cieszyńskiego nie ujęto proponowanych przez CRKC i DRC rekomendacji. Zgodnie z procedurą prowadzenia rozmów z Komisją Europejską poprzez MFIPR, CRKC zwróciło się z prośbą do MFIPR o podjęcie rozmów z Komisją Europejską na temat konieczności poinformowania Komisji o planowanym mechanizmie dystrybucji laptopów, tj. przekazania na własność uczniów klas czwartych komputerów przenośnych zakupionych w ramach inwestycji C2.1.2 KPO.

Ówczesny Premier zeznał, że podjął decyzję o zakupie laptopów jedynie dla uczniów IV klas szkół podstawowych i przekazaniu ich im na własność po konsultacjach przeprowadzonych w szerszym gronie. W jego ocenie wydawała się ona bardzo rozsądna mając na uwadze posiadane środki, które nie były wystarczające na zakup laptopów dla wszystkich uczniów. W kwestii uzyskania wcześniejszej akceptacji KE na przekazanie laptopów uczniom na własność zeznał, że nie otrzymywał i nie pamiętał sygnałów z KE dotyczących zastrzeżeń dotyczących tego programu. Zeznał również, że nie pamiętał wcześniejszych sygnałów, w tym m. in. opinii prawnej CRKC, iż przyjęty sposób realizacji inwestycji nie był zgodny z wymogami wynikającymi ze wskaźnika, a poniesione wydatki mogą zostać uznane przez KE za niekwalifikowalne do refundacji.

Zeznania te nie są spójne ze zgromadzoną dokumentacją, bowiem już 1 marca 2023 r. na spotkaniu z przedstawicielami KE poruszono temat możliwości przekazania na własności laptopów jedynie uczniom klasy IV (rodzicom/opiekunom prawnym), dzięki czemu uczeń mógłby korzystać z laptopa zarówno w szkole, jak i w domu – KE stwierdziła, że w świetle KPO nie ma możliwości zawężenia zakresu wsparcia tylko do uczniów IV klasy szkoły podstawowej oraz na pominięcie uczniów szkół ponadpodstawowych. Wskazała również na ryzyko wynikające z przekazania uczniom sprzętu (a nie szkołom), w kontekście: utrzymania sprzętu, aktualizacji oprogramowania, zapewnienia cyberbezpieczeństwa, a następnie utylizacji i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z zasadami UE. W następstwie tego spotkania Podsekretarz Stanu 29 maja 2023 r.⁴¹ wyraził zgodę na zgłoszenie do MFIPR potrzeby rewizji KPO w zakresie inwestycji, obejmującej m.in. przekazanie komputerów na własność dla rodziców czwartoklasistów, 31 sierpnia 2023 r. MFIPR przekazał do wniosek o rewizję KPO. Pismem z 27 października 2023 r. MFIPR wskazał, że KE w ramach procesu rewizji KPO nie zaakceptowała

⁴¹ Pismo DAIP.WKPO.657.20.2023.

zmian zaproponowanych przez MC w inwestycji (...) dotyczących ograniczenia przekazywania laptopów jedynie dla uczniów klas IV-tych szkół podstawowych. Oznaczało to, że przyjęty przez MC sposób realizacji inwestycji nie był zgodny z aktualnymi wymogami wynikającymi ze wskaźnika i w konsekwencji wydatki ponoszone w związku z wdrażaniem tej inwestycji (całość alokacji na to działanie to 1.515.316,0 .tys. zł) na dzień zakończenia kontroli były uznawane przez KE za niekwalifikujące się do refundacji.

MFIPR pismem z 31 grudnia 2024 r. poinformowało Ministra Cyfryzacji, że w związku z rozdyskrebowaniem przez MC laptopów zakupionych w 2023 roku w sposób niezgodny z założeniami wynikającymi z załącznika do decyzji wykonawczej Rady UE zatwierdzającej KPO, należy uznać poniesione wydatki na te laptopy jako koszt budżetu państwa, niekwalifikowany do refundacji przez KE, z zastrzeżeniem że – w wyniku prowadzonej obecnie przez MEN inwentaryzacji – uwzględniony zostanie w ramach realizacji wskaźnika sprzęt komputerowy planowany do dystrybucji na obszarach powodziowych.

MC pismem z 11 marca 2025 r. poinformowało MFIPR, że w ramach inwentaryzacji laptopów zakupionych w 2023 roku, zidentyfikowano 17.235 laptopów, które na mocy art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw⁴², zostały przekazane do organów prowadzących szkoły, o łącznej wartości 40,83 mln zł netto, tj. 50,22 mln zł brutto. Ponadto na mocy art. 8 ust. 1 ustawy o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, 1.613 laptopów (dla których właścicielem jest organ prowadzący szkołę) zostało przekazanych uczniom na podstawie umowy użyczenia, o łącznej wartości 3,82 mln zł netto, tj. 4,70 mln zł brutto. W piśmie podano, że w opinii MC i MEN laptopy te mogą zostać wliczone do wskaźnika C15G, obniżając tym samym pulę urządzeń do zakupu w 2025 r. z 735.000 do 716.152 szt. Dodatkowo w piśmie wskazano, że *dotrzymanie terminów realizacji zadań wskazanych w harmonogramie zadania C15G jest możliwe tylko w przypadku aneksowania do 28 marca 2025 r. porozumienia IK KPO-MC (...). W aktualnej wersji porozumienia zagwarantowana kwota środków na zakup wskazanych w KPO rodzajów sprzętu, nie wystarczy nie tylko na realizację pierwotnego wskaźnika 735.000, lecz nawet wskaźnika, który uwzględnia zinwentaryzowany sprzęt czyli 716.152 urządzeń mobilnych.* (akta kontroli str. 1718-1739, 1901-1980)

2. W ramach realizacji wskaźnika C15G (inwestycji C2.1.2 KPO) Minister nie zabezpieczył w porozumieniu z 30 listopada 2022 r. wystarczających środków na przewidziany w 2024 roku zakup drugiej puli laptopów, w tym między innymi środków na podatek VAT, który jest niekwalifikowalny i może być finansowany ze środków budżetu państwa. Aneks Nr 1 zawarty 19 grudnia 2022 r. do porozumienia z 30 listopada 2022 r. gwarantował, że podatek VAT może zostać sfinansowany ze środków budżetu państwa dla inwestycji C2.1.2 w wysokości 407.851,8 tys. zł. Na zakup zaś w 2023 r. pierwszej puli laptopów wydatkowano 1.149.119,4 tys. zł, w tym podatek VAT 214.876,0 tys. zł (tj. 52,7% łącznej gwarantowanej kwoty na podatek VAT). Dodać należy, że zagwarantowane w aneksie nr 1 środki na podatek VAT były

⁴² Dz.U. poz. 1473, ze zm.

przeznaczone również na realizację zadania C14G obejmującego tzw. Program Laptop dla Nauczyciela.

Ponadto zagwarantowana w ramach ww. porozumienia kwota netto w wysokości 1.515.316 tys. zł środków przewidzianych na zakup 735.000 szt. laptopów dla uczniów w 2023 i 2024 roku została - w ramach zakupu pierwszej puli laptopów - wykorzystana już w ponad 60%.

Zatem nie zabezpieczono odpowiedniej kwoty środków na zakup komputerów dla uczniów w 2024 r., w tym na podatek VAT.

Dyrektor CRKC wyjaśniła, że *środki na zakup laptopów w 2024 r. nie były w całości zabezpieczone w budżecie. Do momentu wskazania przez Ministra MFIPR (pismem z 27 listopada 2023 r.), że wydatki w ramach zadania C15G mogą zostać uznane za niekwalifikujące się do refundacji, zakup laptopów w 2024 planowany był ze środków KPO, po wcześniejszym zapewnieniu ze środków budżetu państwa brakującej kwoty środków na podatek VAT. Zatem po informacji od MFIPR, nie było zabezpieczenia w budżecie na zakup komputerów dla uczniów w 2024 roku.*

Pierwotnie finansowanie kwoty netto w wysokości 1.515.315.997 PLN środków przewidzianych na zakup laptopów dla uczniów w 2023 i w 2024 roku było zaplanowane jako realizacja wskaźnika C15G KPO. (...).

(akta kontroli str. 1718-1739, 1981-1990)

OCENA CZĄSTKOWA

W ramach KPO Minister jako IOR był odpowiedzialny za realizację czterech reform, w których zaplanowano do osiągnięcia 10 kamieni milowych. Do 31 grudnia 2024 r. osiągniętych zostało siedem kamieni milowych, dla jednego nie upłynął termin jego wdrożenia, zaś realizacja pozostałych dwóch była opóźniona. Ponadto, jako IOI realizował siedem inwestycji, z których termin zakończenia czterech upływał w II kwartale 2026 r., a trzech – w IV kwartale 2025 r. Na koniec 2024 roku w ramach pięciu inwestycji przeprowadzone zostały konkursy i nabory oraz poniesiono wydatki na realizację czterech w łącznej wysokości 1.817.861,6 tys. zł. Ponad 98% środków wydatkowano na inwestycję C.2.1.2, w ramach której z naruszeniem zasady rzetelności i gospodarności zaplanowano i mimo wiedzy o naruszeniu postanowień decyzji wykonawczej Rady UE dotyczącej zatwierdzenia KPO, w 2023 roku zakupiono oraz oddano w użyczenie lub na własność pierwszą (z dwóch) przewidzianą do zakupu (jako realizacja wskaźnika C15G) pulę laptopów dla uczniów klas IV szkoły podstawowej. Nie zabezpieczono też wystarczających środków finansowych przewidzianych na zakup w 2024 roku drugiej puli laptopów, w tym między innymi środków na podatek VAT, który jest niekwalifikowalny i może być finansowany ze środków budżetu państwa. Skutkiem tego było uznanie poniesionych wydatków (co najmniej 889,6 mln zł) jako koszt budżetu państwa, niekwalifikowalny do refundacji przez KE, a w związku z tym dostępna na to zadanie alokacja środków KPO nadal nie została wykorzystana. Tak więc nie zrealizowano zadania, zagrożona jest realizacja całej inwestycji oraz wysokość możliwych do otrzymania środków finansowych z KPO w tym zakresie. Wydatki te poniesiono mimo wiedzy kierownictwa KPRM/Ministra Cyfryzacji, że przyjęty mechanizm zakupu (w 2023 i 2024 roku) i dystrybucji laptopów tylko dla uczniów klas IV szkół podstawowych był niezgodny z KPO, zaś wydatki mogą zostać uznane przez KE za niekwalifikowalne do refundacji.

IV. Wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o zapewnienie wystarczających środków finansowych oraz dotrzymanie terminu realizacji zadania C15G w inwestycji C2.1.2 KPO.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 25 kwietnia 2025 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Michał Jędrzejczyk

-/-